

Siklórepülő Szövetség
www.siresz.hu

Véleményezés „a repülési személyzeti, a repülésüzemi tiszti, a motor nélküli sárkányrepülő eszköz, a silóernyő és az ejtőernyő szakszolgálati engedélyről, az engedélyekhez kapcsolódó képzésekről és vizsgáztatásról, valamint a képző szervezetek engedélyezéséről” címen kiadott tervezetről

Címzett:

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

Légügyi Osztály

Tisztelt Nemzeti Fejlesztési Minisztérium!

Általánosságban a tervezet azon céljával, hogy a Siklórepülő területeken is kerüljenek egyértelmű meghatározásra a szakszolgálati engedélyhez kötött tevékenységek, növelve a terület átláthatóságát és kontrollját, Szövetségünk egyetért. A tervezetet az alábbi módosítási javaslataink beillesztése mellett tartja Szövetségünk elfogadhatónak.

Észrevételeink az alábbi lényeges területekre vonatkoznak:

- **A rendelet hatálya ne terjedjen ki a „kedvtelési célú” Siklórepülő tandem pilótákra**
- **Az oktatói és „gazdasági célú” tandempilóták vizsgáztatásánál szükségesnek látjuk a hatósági felügyeletet**
- **Szükségesnek látjuk az átmeneti időszakban, a szakszolgálati engedély egyszerűsített megszerzésének lehetőségét**
- **A „Szakoktatói” tevékenységek, jelen rendelet tervezetben „korlátozások” részletes szabályozását a rendeletbe nem tartjuk beilleszthetőnek, azt a képző szervezetek hatáskörébe kell utalni**
- **Hasonlóan a Tandempilóták „korlátozásait”**
- **A vizsgáztatásnál a teszt jellegű vizsga rendszert nem tartjuk megfelelőnek**
- **Általában a meghosszabbításra, megújításra és tapasztalati szintekre vonatkozóan tettünk módosítási javaslatokat**
- **A motornélküli és lábrol induló motoros sárkányrepülők esetén a Siklóernyősöknél szükséges módosítások alkalmazását javasoljuk**

Javaslatokat a rendelet felépítését követő szerkezetbe foglaltuk, és mellékeljük korrektúrával szerkesztett, további megjegyzésekkel kiegészített formában is.

Módosítási javaslatok

A - 1. A rendelet hatálya

„1. § ... a motor nélküli sárkányrepülő eszköz oktató, a motor nélküli sárkányrepülő eszköz tandempilóta, a siklóernyős oktató, a siklóernyős tandempilóta...”

A tervezet alapján általában a siklórepülő pilóták tevékenysége nem szakszolgálati engedélyhez kötött, a fentiek kivételével. Amivel általában egyetértünk.

Azonban a rendelet tervezet általánosan a „tandempilóta” fogalmat használja. Ami kiterjed nem csak a gazdasági tevékenységet végző, hanem általában minden Siklórepülő tandem pilótára, azaz a kedvtelési és magán céllal repülőkre is. A szakszolgálati engedélyek bevezetését ilyen széles körben nem tartjuk szükségesnek és elfogadhatónak.

Általában és ebben a rendeletben is mind az UL és Motoros sárkányrepülő szakterületeken elfogadott, hogy az Önálló repülési joggal rendelkező Pilóta nem gazdasági céllal kétüléses géppel repüljön, a gazdasági célú repülés magasabb szinthez kötött. A siklórepülő szakterületen is jelen van ez a gyakorlat. Amellett, hogy a kétüléses repülés már kedvtelési céllal is külön képzettséghez kötött, Szövetségünk az üzemeltetésében végzett gazdasági célú tandemrepülésekhez ezen felül magasabb szintű kiegészítő képzettséget követel meg ami ennek megfelelően szerepel a képző szervezetünk tematikájában és engedélyében.

A rendelet hatályát a **gazdasági célú tandemrepülésekre korlátozva** tartjuk elfogadhatónak a szakszolgálati engedély bevezetését.

Javaslatunk a rendelet indoklásában megfogalmazott céllal is harmonizál, hogy ne a Siklóernyők „szabadidős célú használata” kerüljön korlátozásra. Így fontosnak tartjuk a gazdasági érdekből repülő professzionális és a nagyobb számú, de alkalmilag és egyértelműen kedvtelési céllal repülő tandempilóták megkülönböztetését, akik számára a szakszolgálati engedély megszerzése és fenntartása indokolatlan és aránytalan terhet jelentene. A két csoport között lényegesen eltérnek a motivációs és így a repülésbiztonságot befolyásoló tényezők, körülmények.

Ezért javasoljuk szövegszerűen a rendelet hatályánál a gazdasági céllal repülő tandempilóta fogalmat használni és a 2. § értelmező rendelkezéseibe beilleszteni, hogy e rendelet alkalmazásában:

motor nélküli sárkányrepülő eszköz tandempilóta: motor nélküli sárkányrepülő eszközzel gazdasági céllal tandemrepülést végrehajtó légiármű-vezető.

siklóernyős tandempilóta: siklóernyővel gazdasági céllal tandemrepülést végrehajtó légiármű-vezető.

B - 12. A szakszolgálati tevékenység folyamatos ellátásának követelményei

„22. § ...

(6) A motor nélküli sárkányrepülő eszköz, a siklóernyő vagy az ejtőernyő szakszolgálati engedély engedélyese az engedély érvényességi idején belül akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságokat, ha a végzendő tevékenységet megelőzően nem volt 12 hónapnál hosszabb megszakítás az engedély által biztosított jogosultságok gyakorlásában.

(7) Ha a (6) bekezdésben foglalt feltétel nem teljesül, akkor a motor nélküli sárkányrepülő eszköz, a siklóernyő vagy az ejtőernyő szakszolgálati engedély engedélyesének elméleti és gyakorlati vizsgát kell tennie vizsgáztató előtt.”

Nem értünk egyet a teljes elméleti és gyakorlati vizsga megismétlésével, ami aránytalan. Javasoljuk a többi szakterületen alkalmazott **készségellenőrzés**-t alkalmazni itt is:

(7) Ha a (6) bekezdésben foglalt feltétel nem teljesül, akkor a motor nélküli sárkányrepülő eszköz, a siklóernyő vagy az ejtőernyő szakszolgálati engedély engedélyesének részt kell vennie **egy vizsgáztató által végzett készségellenőrzésen.**

C - 17. A vizsgáztatás általános szabályai

A tervezet a Siklórepülő területeken a vizsgáztatást a képző szervezetekre bízta. Ezzel egyetértünk, de a hatósági jelenlétet, mivel az állami szerv által kiadott szakszolgálati engedély megszerzésére irányul a vizsga, minőségbiztosítási és felügyeleti céllal mindenképp szükségesnek tartjuk. Ezért javasoljuk a 33. § (3) bekezdés törlését és a 32. § (1) bekezdés kiegészítését:

(1) Az ultralight repülőgép pilóta, az autogiro pilóta és a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély, valamint az e rendelet szerinti vizsgáztatói tanúsítás megszerzéséhez szükséges elméleti ismereti vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság végzi. Az e rendelet szerint kiadható egyéb szakszolgálati engedélyek, betétlapok és jogosítások megszerzéséhez, meghosszabbításához vagy megújításához szükséges elméleti ismereti vizsgáztatást a képzést végző képző szervezet végzi a **légügyi hatóság által delegált megfigyelő előtt** az e rendeletben meghatározott követelmények és a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott vizsgaszabályzat szerint.

D - 19. A vizsgára vonatkozó követelmények

A tervezet a vizsga követelményeknél kizárólag írásbeli tesztet határoz meg. Szövetségünk jelen gyakorlatában nem alkalmaz tesztek önmagában, sem a pilóták, sem az oktatók képzésénél, mivel szakmailag a kifejtős kérdéseket és a szóbeli vizsgaelőadásokat alkalmasabbnak tartja a vizsgázók kompetenciájának felmérésére. Különös tekintettel arra, hogy a területünkön a rendelet hatálya alá tartozó oktatók és „professzionális” tandempilóták esetében, nem pusztán a tartalmilag helyes válaszadási képességet, hanem az ismeretek hatékony megfogalmazásának és átadásának képességét is szükséges mérni.

Ezért kérjük, hogy a rendelet biztosítson lehetőséget a **szóbeli és szabad szavas válaszadással történő írásbeli vizsgáztatásra** is.

Ezen felül a kérdés adatbázis hatékonyságát **nem** annak **titkosságával**, ami véleményünk szerint területünkön nem biztosítható, hanem a **folymatos bővítés és frissítés** mellett, annak **méretével** látjuk biztosíthatónak.

A 19. pontot egységesen vagy szakterületünkre vonatkozóan az alábbiak szerint javasoljuk átdolgozni:

(1) Az elméleti vizsga formája az alábbi formák egyike vagy azok kombinációja:

a) írásbeli, négy válaszlehetőségből egy helyes választ tartalmazó feleletválasztásos teszt. A vizsga értékelésekor a kérdéseket azonos pontszámmal kell figyelembe venni. A vizsgázónak annyi időt kell biztosítani, hogy kérdésenként átlagosan 75 másodperc álljon rendelkezésére.

b) írásbeli, kérdésre adott szabad szavas válaszok. A vizsga értékelésekor a kérdéseket előre meghatározott pontszámmal kell figyelembe venni. A vizsgázónak annyi időt kell biztosítani, hogy kérdésenként átlagosan 5 perc álljon rendelkezésére.

c) szóbeli, meghatározott témában tartott előadás. A vizsga értékelésekor az előadásokat előre meghatározott pontszámmal kell figyelembe venni. A vizsgázónak annyi időt kell biztosítani, hogy egy témára átlagosan 15 perc álljon rendelkezésére.

(2) A sikeres vizsgához a kérdésekre adható pontok legalább 75%-át el kell érni.

(3) Az elméleti vizsgát tanfolyami jegyzetek használata nélkül kell lefolytatni.

(4) Az elméleti vizsgáztatást végző képző szervezetnek rendelkeznie kell az adott témakört teljes mértékben lefedő vizsgakérdés adatbázissal és javítókulccsal. A képző szervezetnek gondoskodnia kell vagy

a) a vizsgakérdés adatbázis titkosságáról,

b) **vagy az adatbázis megfelelő méretéről, úgy hogy egy vizsgán a kérdések maximum 10% -a kerülhet alkalmazásra.**

(5) Sikeres elméleti vizsgáról a vizsgázó vizsgabizonyítványt kap, amely 2 évig fogadható el szakszolgálati engedély vagy betétlap kiadásához, valamint a jártassági vizsga megkezdéséhez, ha a jártassági vizsgát e rendelet előírja.

E - Záró Rendelkezők

A rendelet átmeneti intézkedéseket határoz meg a bevezetési időszakra, kérjük ezeket kiegészíteni, hogy a jelenleg aktív oktatók esetén a rendelet biztosítson átmeneti lehetőséget, a kedvezményes „megfeleltetésre” és szakszolgálati engedély megszerzésére, mivel nem tartjuk indokoltnak a teljes rendszerbelépési eljárás lefolytatását, Javaslattunk az 53. § kiegészítésére:

(7) Siklóernyő, motor nélküli sárkányrepülő szakszolgálati engedély az (1) pontban meghatározott személyek esetében és időtartamig, megszerezhető a korábbi képzettség igazolásával és a vonatkozó Meghosszabbítási feltételek teljesítésével.

F - 7.melléklet 1.2. A siklóernyő szakszolgálati engedély megszerzésének feltételei

Az elméleti és gyakorlati képzés tartalmát javasoljuk az alábbiak szerint kiegészíteni:

1.2.2.1.x. légtér és légiközlekedési szabály ismeretek.

G - 7.melléklet 2.1. Siklóernyős oktatói jogosítás

A tervezet a siklóernyős oktatóknál az oktatói tevékenységet részekre bontja és korlátozásokat vezet be, azokhoz külön határoz meg hosszabbítási, tapasztalati feltételeket.

Álláspontunk szerint a rendeletben **nem kell meghatározni a korlátozásokat**, ezt a **képző szervezetek állapítsák meg a saját oktatóikra vonatkozóan az egyéni kompetenciák és képzettségek szerint a képzési kézikönyvükben rögzítve**. A rendeletben elegendő az „általános” Siklóernyős oktatóval szembeni követelményeket meghatározni, a korlátozások és azokra vonatkozó követelmények álláspontunk szerint a rendeleti szintnél részletesebb és rugalmasabban módosítható szabályozást igényel.

Jelen felsorolás a gyakorlat szerint még minimum két „szakoktatói” korlátozással bővítendő lenne (csörlő és biztonságtechnikai oktató).

Általában kijelenthető, hogy a tervezetben megfogalmazott hosszabbítási követelmények olyan „szorzatokhoz” vezetnek ami valós kompetenciával rendelkező oktatóktól vonhat meg jogosítást egyes területeken.

Összességében bár a tervezet tükrözi a gyakorlatot, a követelményrendszerében, beszámításaiban a fenntartásra vonatkozóan nem tekinthető olyan kiforrottnak és stabilnak, hogy azt egy rendelet időtávlátában kívánatos lenne így rögzíteni.

Álláspontunk szerint a tervezet más szakterületnél alkalmazott Meghosszabbítási és Megújítási eljárásai alkalmazhatók itt is, a tervezetnél rugalmasabb és a jelenlegi gyakorlattal harmonizáló rendszert bevezetve.

További észrevétel, hogy nem minden képző szervezet foglalkozik oktató képzéssel, ezért nem fognak ennek a rendeletnek a hatálya alatt működni, így **az oktatás végrehajtása nem köthető, az „e rendelet szerinti” képző szervezethez.**

Javaslatunk az átdolgozásra:

2.1.1. A siklóernyős oktatói jogosítás engedélyesének jogosultságai

2.1.1.1. A siklóernyős oktatói jogosítás engedélyesének joga van siklóernyős oktatás végrehajtására, a 1995. évi XCVII. sz. törvény 30. § -a alapján érvényes engedéllyel rendelkező a siklóernyős képzésre jogosult szervezet keretében, a szervezet által meghatározott korlátozások szerint.

2.1.1.2. A siklóernyős oktatói jogosítás engedélyese jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha rendelkezik a 2.1.1.1. szerinti szervezet által kiadott a korlátozásokat rögzítő oktatási megbízással.

2.1.2. Tapasztalati követelmények

Siklóernyő oktatói jogosítást az a személy kaphat, aki rendelkezik az önálló repülésre jogosító képzettség megszerzését követően legalább 150 óra repült idővel és két év tapasztalattal. A repült időből legalább 30 órát a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban kell teljesíteni.

2.1.3. Képzési követelmények

A siklóernyős oktatói jogosítás kérelmezőjének az 1.2.2.1.8. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

2.1.3.1. pszichológia

2.1.3.2. képzési felszerelés ismeret

2.1.3.3. tanulási és tanítási ismeretek, oktatói módszertan.

2.1.4. A siklóernyős oktatói jogosítás érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

2.1.4.1. Érvényességi idő

A siklóernyős oktatói jogosítás érvényességi ideje 3 év.

2.1.4.2. Meghosszabbítás

2.1.4.2.1. Ha a Siklóernyős oktatói jogosítás engedélyese az alábbi három követelményből kettőt teljesít, akkor a légiközlekedési hatóság kérelemre a jogosítást újabb 3 évre kiadja:

- a) legalább 30 növendék gyakorlati oktatását végezte a jogosítás érvényességi ideje alatt oktatóként,
- b) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő szemináriumon, a jogosítás érvényességi ideje alatt,
- c) meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen a jogosítás érvényességi idejének lejártát megelőző 12 hónapon belül.

2.1.4.2.2. A Siklóernyős oktatói jogosítás engedélyesének legalább minden második meghosszabbítás alkalmával meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen. Ennek a felmérésnek tartalmaznia kell:

- a) szóbeli és írásbeli elméleti vizsgát,
- b) képzés közbeni bemutatót,
- c) megfelelő repülési gyakorlatok bemutatását az oktatói kompetenciák értékeléséhez.

2.1.4.3. Megújítás

Megújítás esetén a Siklóernyős oktatói jogosítás kérelmezőjének

- a) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő szemináriumon és
- b) meg kell felelnie egy a 2.1.4.2.2 pont szerinti kompetencia-felmérésen.

H - 7.melléklet 2.2. Siklóernyős tandem jogosítás

A tervezet a siklóernyős tandem repülésnél a tevékenységet részekre bontja és korlátozásokat vezet be, azokhoz külön határoz meg hosszabbítási, tapasztalati feltételeket.

Álláspontunk szerint a rendeletben **nem kell meghatározni a korlátozásokat**, ezt a **képző és üzemmentartó szervezetek állapítsák meg a saját pilótáikra vonatkozóan az egyéni kompetenciák és képzettségek szerint a működési kézikönyvükben rögzítve**. A rendeletben elegendő az „általános” Siklóernyős tandem pilótával szembeni követelményeket meghatározni, a korlátozások és azokra vonatkozó követelmények álláspontunk szerint a rendeleti szintnél részletesebb és rugalmasabban módosítható szabályozást igényel.

Megismételjük az A pontban kifejtett javaslatunkat is, hogy a bevezetés csak a **„gazdasági célú” repülésekre korlátozva** arányos és elfogadható.

Javaslatunk az átdolgozásra:

2.2.1. A siklóernyős tandem jogosítás engedélyesének jogosultságai

A siklóernyős tandem jogosítás engedélyesének joga van **gazdasági célú siklóernyős tandemrepülés végrehajtására, a légihatóság által kiadott érvényes tevékenységi engedély birtokában.**

2.2.2. Tapasztalati követelmények

Siklóernyős tandem jogosítást az a személy kaphat, aki rendelkezik az önálló repülésre jogosító képzettség megszerzését követően legalább 150 óra repült idővel, 50 tandem repüléssel és két év tapasztalattal. A repült időből legalább 30 órát és 30 tandem repülést a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban kell teljesíteni.

2.2.3. Képzési követelmények

A siklóernyős tandem jogosítás kérelmezőjének az 1.2.2.1.9. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

2.2.3.1. tandem siklóernyős felszereléssel kapcsolatos ismeretek,

2.2.3.2. tandem start módok, repüléstechnika,

2.2.3.3. utasrepüléshez kapcsolódó vészhelyzetek felismerése és elhárítása,

2.2.3.4. az utas tájékoztatására vonatkozó és kommunikációs ismeretek.

2.2.4. A siklóernyős tandem jogosítás érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

2.2.4.1. Érvényességi idő

A siklóernyős tandem jogosítás érvényességi ideje 3 év.

2.2.4.2. Meghosszabbítás

Ha a siklóernyős tandem jogosítás engedélyese a jogosítás lejárát megelőző 36 hónapon belül teljesített legalább 30 tandemrepülést, a légiközlekedési hatóság a jogosítást újabb 3 évre meghosszabbítja.

2.2.5.3. Megújítás

Megújítás esetén a kérelmezőnek az 1.2.3. pontban meghatározott vizsgát ismételten teljesítenie kell.

I - 7.melléklet 3. Siklóernyős vizsgáztatói tanúsítás

A siklóernyős vizsgáztatóknál az eltérő siklóernyős képzési gyakorlat miatt, az oktató itt nem repül a növendékkel, hanem a földről felügyeli a repülést, véleményünk szerint más alapon kell a követelményt meghatározni.

Javaslatunk az átdolgozásra:

a) rendelkezik a végezni kívánt vizsgáztatói tevékenységnek megfelelő, érvényes siklóernyő oktatói jogosítással, valamint

b) legalább 5 éves folyamatos oktatói tapasztalat.

J - 12.melléklet A repülési személyzet, az ejtőernyős oktató és a siklóernyő oktató képző szervezetre vonatkozó követelmények

A sárkányrepülő szervezet pótlását és a siklóernyős és sárkányrepülő szervezet esetén a tandem képzés belefoglalását javasoljuk a címbe:

A repülési személyzet, az ejtőernyős oktató, a motor nélküli sárkányrepülő oktató és tandem pilóta és a siklóernyő oktató és tandem pilóta képző szervezetre vonatkozó követelmények

Fontosnak látjuk, hogy az itt leírt szervezet nem általában vonatkozik a Siklóernyős képző szervezetekre, hanem csak az oktató és tandem képzést folytató szervezetek, ilyen tevékenységére hatályos.

A rendeletben megfogalmazott követelmények, a képzés mérete miatt, az oktatói és professzionális tandem pilóta képzésnél elfogadható, de az általános növendék és pilóta képzésnél túlzottnak tekintenénk.

K - 12.melléklet 1. Szervezeti követelmények

A siklóernyős képző szervezetre vonatkozóan az alábbi észrevételeket tesszük:

A szervezeteink pár órás, napos tanterem bérletekkel dolgoznak, ami erre a képzésre megfelelő ezért javasoljuk az alábbi módosítást:

1.3.1. Az elméleti képzés megtartásához a képző szervezetnek **biztosítania** kell a mindenkori növendéklétszámnak megfelelő számú és méretű tanteremmel és az oktatási módszernek megfelelő bemutató felszereléssel.

L - Motor nélküli Sárkányrepülők

Átfogóan javasoljuk, hogy a Siklóernyős területen javasolt változások a motornélküli sárkányrepülők esetén is kerüljenek bevezetésre.

A rendeletben szereplő „motornélküli sárkányrepülők” -kel, a gyakorlatban általánosan együtt kerül kezelésre a lábról induló segédmotoros kategória is. Javasoljuk a kategória ilyen irányú kiterjesztését.

Kérjük vegye a jogalkotó figyelembe, hogy a motornélküli Sárkányrepülés, egy kihaló félben lévő repülési forma, így ezen a területen általában indokolt könnyítések, kedvezmények fenntartása. Jelenleg kb. 100 pilóta lehet az országban és az oktatói jogosítással jelenleg rendelkezők is alacsony intenzitással folytatják tevékenységüket.

Kérjük észrevételeink megfontolását, és amennyiben azok további megvitatását vagy indoklását tartják szükségesnek, azokat szívesen személyesen is előterjesztjük.

Budapest 2015.09.18.

A véleményezést a SIRESZ alkalmi munkacsoportja végezte.

A dokumentumot szerkesztette:

Zsolnay Péter

SIRESZ titkár

zsolna@siresz.hu

+36-30-2000088